

Informace o činnosti ÚSTR za období od 30. října – 27. listopadu 2013

Konference, semináře a přednášky

- **31. 10. 2013, Kamil Činátl, Jaroslav Najbert, Jaroslav Pinkas**, příspěvek „Normalizační narativy v současných učebnicích dějepisu“ na semináři „Učebnice soudobých dějin: překážka nebo pomocník ve výuce?“, ÚSTR Praha (osob 20)
- **1. 11. 2013, Kamil Činátl, Jaroslav Pinkas**, seminář „Obrazy války mediální reprezentace válečné zkušenosti“, ÚSTR Praha (osob 22)
- **5. 11. 2013, Petr Blažek**, seminář „Pryč s okupanty Československa! Sebeupálení Vasyla Mukacha v Kyjevě 5. 11. 1968“, ÚSTR
<http://www.ustrcr.cz/cs/pryc-s-okupanty-ceskoslovenska>,
<https://www.facebook.com/events/1443577199202471/> a <http://youtu.be/eWF4hjD1gTI>
- **12. 11. 2013**, promítání filmu „Rok bez Magora“ režiséra Olivera Maliny Morgensterna. Jako host při besedě vystoupil **František Čuñas Stárek**, ÚSTR
- **21. 11. 2013, Zdeněk Hazdra**, beseda u příležitosti výročí 50 let od atentátu na amerického prezidenta J. F. Kennedyho „JFK – padesát let poté...“ Jako hosté na besedě vystoupili historici Václav Veber, Daniel Srch a Tomáš Černý, ÚSTR

V uplynulém období prezentovalo 13 zaměstnanců ÚSTR na tematických přednáškách, seminářích a konferencích:

- **Jaroslav Najbert**, přednáška „Využití metodiky oral history“ pro žáky základní školy, zaměstnanec státního zámku a hradu v rámci projektu Škola na zámku, Bečov nad Teplou (osob 10)
- **Kamil Činátl**, seminář „Využití médií ve výuce dějepisu“, NIDV České Budějovice (osob 17)
- **Jaroslav Pinkas**, přednáška „O projektech skupiny vzdělávání“ pro studenty Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Praha
- **Dita Jelínková**, 1) přednáška „Evropská idea v dějinách“, 2) přednáška „Norimberské procesy. Retribuční soudnictví v ČSL. Odsun, Benešovy dekrety“, Ústav historických věd FF Univerzity Pardubice
- **Libor Svoboda**, příspěvek „Emigrace z okresu Jindřichův Hradec v sedmdesátých letech 20. století“, Technické muzeum Brno
- **František Stárek**, přednáška „Samizdat proti totalitě“ s besedou, Gymnázium Plzeň Slovany + Gymnázium Plzeň Bolevec + Gymnázium Severní terasa, Ústí nad Labem + Gymnázium, Kotlářská, Brno + Základní škola, Telecí

- **František Stárek**, přednáška „Cáry starých filmů“ s projekcí filmů, klub U žaby, Chrást u Plzně
- **Jan Machala**, příspěvek „Útoky proti moravským synagogám (nová zjištění, širší souvislosti a srovnání)“ na konferenci „Židé a Morava XX, Kroměříž
- **Kamil Činátl**, seminář „Využití médií ve výuce dějepisu“ pro učitele dějepisu, Národní institut pro další vzdělávání (NIDV), Gymnázium Kaplice (osob 127)
- **Kamil Činátl**, přednáška „O Josefu Toufarovi“, Gymnázium Kaplice (osob 20)
- **Jaroslav Rokoský**, přednáška „Česká společnost za nacismu a komunismu“ s diskuzí pro studenty, Gymnázium Pelhřimov + Gymnázium Libeň, Praha
- **František Stárek**, přednáška „45 let Plastic People“ s filmovou projekcí a besedou, Divadelní klub, Polička + restaurace Roháčova Praha 3
- **František Stárek**, přednáška „o Ivanu Martinu Jirousovi, nazvaný IMJ jako spoluvydavatel časopisu Vokno, Revolver revue“ FAMU Praha
- **Jaroslav Pinkas**, přednáška „Hodnotové aspekty výuky soudobých dějin“ na konferenci „Hate crime“, Magistrát hlavního města Praha
- **Martin Tichý**, přednáška „Proměna české společnosti aneb národní zájem“, Univerzita J.E.Purkyně, Ústí nad Labem
- **Kamil Činátl**, panelová diskuze „Ke společenskovední expozici“ na kolokviu „Nová expozice Národního Muzea“, Národní muzeum Praha
- **Jan Machala**, přednáška „70 let od zničení Nové synagogy v Holešově“, Židovské muzeum Brno
- **Vojtěch Ripka**, 1) panelová diskuze „Arts and Social Change“, 2) konzultace o projektu Chloe Wolverding v rámci spolupráce SIT World learning, ul. Jana Zajíce 17, Praha
- **David Svoboda**, příspěvek „Ukrajinská emigrace v poválečném Německu očima CIA“ na mezinárodní konferenci „Politický exil z krajín strednej a východnej Európy“, Bratislava, Slovensko
- **Pavel Zeman**, přednáška „Atentát na R. Heydricha. Současné poznatky“ na festivalu „Tschechischer Kunst und Kultur“, Velvyslanectví České republiky, Berlín, Německo
- **Pavel Zeman**, přednáška „Archivní prameny k obětem tzv. nacistické eutanazie v České republice a jejich využití“ na mezinárodním sympoziu „18. Sonnenstein-Symposium. Das Gedenkbuch für die Opfer der NS-‘Euthanasie‘ in Sachsen. Eine Zwischenbilanz, Gedenkstätte Pirna-Sonnenstein, Pirna, Německo
- **Rudolf Vévoda**, přednáška Pontifikát Pia XI. a Lateránské dohody, cyklus přednášek Univerzity třetího věku HTF UK
- **Rudolf Vévoda**, přednáška v rámci vzdělávacího cyklu „Papežové a Židé“, Židovské muzeum v Praze

Výstavy

- **13. 11. 2013, Petr Blažek**, vernisáž „Jan Palach '69“ české verze výstavy, Dům kultury v Kroměříži, kino Nadsklepi, Kroměříž
<http://www.dk-kromeriz.cz/886a-jan-palach> a <http://www.dk-kromeriz.cz/977a-horici-ker-cr-2013>

- **15. 11. 2013, Petr Blažek**, vernisáž výstavy „Jan Palach '69“ polské verze, organizátorem bylo České centrum ve Varšavě a Przystanek Historia Edukacyjne IPN, Varšava, Polsko <http://ipn.gov.pl/aktualnosci/2013/centrala/pokaz-pierwszej-czesci-filmu-agnieszki-holland-gorejacy-krzew-warszawa,-15-listopada-2013>

Dále pokračují výstavy, které byly vyrobeny v předcházejících letech:

- **4. 11. 2013**, proběhla pravidelná obměna lokací putovních výstav: „Zkouška odvahy“ byla odvezena do Církevní základní školy ve Zlíně, „1938 – Mnichovská zrada“ byla převezena z Gymnázia Budějovická v Praze do knihovny Bílina a „Pohledy 1989“ byly odvezeny z knihovny Rýmařov do knihovny Jindřichův Hradec, kde při této příležitosti poskytl Jan Hanzlík rozhovor o vzniku této výstavy pro reportáž Jindřichohradecké televize
- **14. 11. 2013, Stanislava Vodičková**, prezentace výstavy „Milovat dobro a odporovat zlu“, Muzeum Boskovice

Pro velký zájem byla do konce února prodloužena výstava Praha objektivem tajné policie v Deutsch – Deutsches Museum v Mödlareuthu (přezdívaném též Little Berlin)

Publikační činnost

Knižní publikace

- Vyšla kolektivní monografie **Kolektivizace v Československu**

Aktualizace internetové stránky ÚSTR <http://www.ustrcr.cz/> (30. 10. – 22. 11. 2013)

- Vědecká rada Ústavu (<http://www.ustrcr.cz/cs/vedecka-rada-ustavu>)
  - [Evaluace 2013](#)
- Publikace (<http://www.ustrcr.cz/cs/publikace>)
  - Doplnění rejstříků [Paměť a dějiny 2012/2013](#)
  - [Securitas Imperii 23](#) (02/2013)
- Knihovna Jána Langoše (<http://www.ustrcr.cz/cs/knihovna-jana-langose>)
  - [Novinky](#) (30.10.2013)
- Ekonomické informace o kapitole 355
  - [Ukazatele kapitoly 355 Ústav pro studium totalitních režimů rok 2013](#)
- Zprávy ze zahraničních služebních cest (<http://www.ustrcr.cz/cs/zpravy-ze-zahranicnich-sluzebnich-cest>)
  - [16.–17. října 2013, Německo](#)
Instalace a vernisáž výstavy Králové Šumavy, jednání s partnery o realizaci dalších výstav ÚSTR

- [10.–12. října 2013, Německo](#)
Účast na sympoziu 2nd International Symposium of European Institutions dealing with 20th Century History, který pořádá European Network Remembrance and Solidarity (SNRS)
- [7.–9. listopadu 2013, Německo](#)
Vystoupení na semináři V zajetí státní bezpečnosti
- [5.–10. listopadu 2013, Německo](#)
Účast na mezinárodním workshopu Moving histories: dealing with the past and different narratives as a tool of democracy education in multi ethnic communities, pořádaném LidiceHaus Bremen
- [29.–30. října 2013, Rakousko](#)
Jednání s partnery z Ludwig Boltzman Institut o realizaci mezinárodní konference Činnost československých zpravodajských služeb v Rakousku 1948–1989
- [24. října –1. listopadu 2013, Německo](#)
Studium archivních materiálů a odborné literatury
- [24. října –1. listopadu 2013, Německo](#)
Archivní výzkum na badatelských pracovištích v Mnichově . Výzkum v rámci projektu: Protižidovská opatření na území Protektorátu Čechy a Morava a jejich realizace v Bayerisches Hauptstaatsarchiv a v Institutu für Zeitgeschichte
- [17. října 2013, Německo](#)
Vernisáž výstavy Králové Šumavy v Centrum Bavaria Bohemia
- [13.–16. října 2013, Polsko](#)
Účast na slavnostním aktu konaném u příležitosti 70. výročí povstání židovských vězňů v nacistickém vyhlazovacím táboře v Sobiboru, návštěva Státního muzea v Majdanku a jeho poboček (Sobibor, Belzec) a jednání s jeho zástupci o spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů
- Konference (<http://www.ustrcr.cz/cs/konference>)
  - 28. 11. 2013 – [Vztah KSČ k nekomunistickým politickým stranám v letech 1956–1969](#) – doplnění programu
  - 10.–11. 12. 2013 [Činnost československých zpravodajských služeb v Rakousku v letech 1945–1989 II.](#)
- Výstavy (<http://www.ustrcr.cz/cs/vystavy>)
  - [Diktatura versus naděje. Pronásledování římskokatolické církve v Československu 1948–1989, do 28. listopadu 2013](#)
  - [Díky výstavě v Tbilisi jsme získali materiály z gruzínských archivů](#)
- [Nabídka vzdělávacích kursů pro učitele:](#)
  - 6. prosince 2013 – Obyvatelstvo v ČSR v padesátých letech
  - 10. ledna 2014 – Dějepis mezi historií a pamětí
- Média (<http://www.ustrcr.cz/cs/media>)
  - Naděžda Kavalírová si v MF DNES stěžuje, že nebyla pozvána na fiktivní jednání (11.11.2013)
  - Je pro KDU-ČSL obsazení Rady ÚSTR důležitější než sledovat činnost vlády? (10.11.2013)
  - Mikuláš Kroupa z Post bellum na Aktuálně.cz informoval o Paměti národa (9.11.2013)

- Týdeník Květy připomíná 90. Narozneniny Naděždy Kavalírové (07.11.2013)
- Tištěná média informují o předběžné evaluaci ÚSTR – o Závěrečné zprávě Vědecké rady (7.11.2013)
- Elektronická média informují o předběžné evaluaci ÚSTR – o Závěrečné zprávě Vědecké rady (06.11.2013)
- Časopis A2 recenzuje sborník Komunističtí intelektuálové a proměna jejich vztahu ke KSČ (6.11.2013)
- Podle Zdeny Mašínové ÚSTR ovládli komunisté (6.11.2013)
- Díky besedě v ÚSTRU psali na Aktuálně.cz o Vasylu Makuchovi (5.11.2013)
- Média pátrají po vztahu Andreje Babiše s StB – a ptají se v ÚSTRU i v ABS (4.11.2013)
- Na Nymburském historickém podzimu vystoupí historici ÚSTRU (1.11.2013)
- V týdeníku 5plus2 mluví František Čuňas Stárek o Magorovi (31.10.2013)
- Právo píše o vášních kolem chystané delimitace (31.10.2013)
- Odbor zkoumání totalitních režimů (<http://www.ustrcr.cz/cs/odbor-zkoumani-totalitnich-rezimu>)
  - [PhDr. Jaroslav Najbert](#)
- [Slavnostní předání Ceny Václava Bendy](#) (14. listopadu 2013)
- Cyklus *veřejných historických seminářů*
  - **31.10.2013** – [Učebnice soudobých dějin: překážka nebo pomocník při výuce soudobých dějin?](#)
  - **05.11.2013** – [Pryč s okupanty Československa! Sebeupálení Vasyla Makucha v Kyjevě 5. listopadu 1968](#)
  - **12.11.2013** – [Promítání filmu Rok bez Magora](#)
  - **21.11.2013** – [JFK – 50 let poté... Beseda u příležitosti 50. výročí atentátu na prezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho](#)

Mezinárodní spolupráce

- **5. – 11. 2013**, se zúčastnila zástupkyně projektu Paměť národa za ÚSTR mezinárodního workshopu „Moving histories: dealing with the past and different narratives as a tool of democracy education in multi ethnic communities“ v LidiceHaus Bremen, kde prezentovala projekt Paměť národa, coby platformu pro široké spektrum mezinárodní spolupráce

Ostatní

- **1. 11. 2013**, byla uzavřena registrace do soutěže pro veřejnost „Příběhy 20. Století“. Z více než 600 zaregistrovaných účastníků jich třetina dokončila a odevzdala svůj soutěžní příspěvek – příběh pamětníka, které jsou všechny uploadovány na stránkách www.pribehy20stoleti.cz . Nyní probíhá hodnocení příspěvků odbornou porotou (v gesci spoluorganizátorů ze sdružení PANT), vedle toho je možné hlasovat o cenu veřejnosti.

Slavnostní vyhlášení soutěže proběhne 10. prosince 2013 v Národním památníku na Vítkově

- **4. 11. 2013**, navštívila ÚSTR skupina studentů z FF UK pod vedením děkana FF UK Michala Stehlíka. Vzdělávací aktivity Ústavu prezentoval studentům Jaroslav Pinkas, ÚSTR
- **4. 11. 2013, Stanislava Vodičková**, prezentace knihy „I zvíře mělo více útrpnosti než člověk“, Chvalská tvrz, Horní Počernice, Praha
- **14. 11. 2013**, slavnostní předání Ceny Václava Bendy a pamětních medailí „Za svobodu a demokracii“, rezidence primátora hlavního města Prahy
- **17. 11. 2013**, se ÚSTR podílel na přípravě, organizaci a propagaci čtvrtého ročníku udílení Cen Paměti národa 2013 v pražském Žofíně v přímém přenosu ČT1
- **26. 11. 2013**, prezentace virtuálního muzea Gulagu sdružení Gulag.cz. Virtuální prohlídka je výsledkem tří českých expedic, mapujících v nejdlehlějších částech Sibíře pozůstatky nápravně pracovních táborů. Díky technologii panoramatických fotografií umožňuje jako první na světě seznámit se se zachovalým autentickým prostředím táborů Gulagu, ÚSTR

Grant D 21

- **31. 10. 2013, Libor Pospíšil**, kurz „Využití médií ve výuce dějepisu“ pro učitele (KA06), Buchlovice (osob 11)
- **4. 11. 2013, Kamil Činátl**, kurz „Využití médií ve výuce dějepisu“ pro učitele (KA06), České Budějovice (osob 14)
- **7. 11. 2013, Václav Adámek**, kurz „Využití médií ve výuce dějepisu“ pro učitele (KA06), Klatovy (osob 22)
- **13. 11. 2013, Kamil Činátl**, kurz „Využití médií ve výuce dějepisu“ pro učitele (KA06), Kaplice (osob 19)
- **15. 11. 2013, Jaroslav Najbert**, kurz „Využití médií ve výuce dějepisu“ pro učitele (KA06), Česká Lípa (osob 15)
- **19. 11. 2013, Karin Hoření**, kurz „Využití médií ve výuce dějepisu“ pro učitele (KA06), Hodonín (osob 12)
- **22. 11. 2013, Čeněk Pýcha**, modelová hodina k využívání interaktivních výukových pomůcek ve výuce dějepisu pro žáky a učitele střední školy, Roudnice nad Labem (osob 50)
- **25. 11. 2013, Karin Hoření**, kurz „Využití médií ve výuce dějepisu“ pro učitele (KA06), Horní Branná (osob 12 osob)

- **27. 11. 2013, Karin Hoření**, kurz „Využití médií ve výuce dějepisu“ pro učitele (KA06), Jablonec nad Nisou (osob 19)

Filmové projekty:

- **5. 11. 2013, František Stárek, Martin Valenta**, natáčení dokumentárního pořadu „Underground“ (díl k rokům 1986-1989), ČT

Oral history

- **19. - 20. 11. 2013, Přemysl Fialka, Markéta Doležalová, Stanislava Vodičková**, natočen rozhovor s pamětníkem (páter František Lízna, nar. 1941) o způsobu, jakým byli katoličtí aktivisté a kněží napojeni na skrytou církev v kontaktu se zahraničím, Vyšehorky u Mohelnice

Činnost nad rámec plánu na rok 2013

- **9. 11. 2013, Milan Bárta**, příspěvek „Tajemná přestřelka u Řevničova. Nevyjasněná úmrtí z roku 1952“ na konferenci „Slaný a Slánsko ve XX. století“, Slaný
- **14. 11. 2013, Milan Bárta**, přednáška k filmu „Hitler, Stalin a já“ v rámci cyklu Jeden svět na školách, Základní škola Partyzánská, Česká Lípa

Vystoupení zaměstnanců Ústavu v médiích:

Milan Bárta

21. 11. 2013, vystoupení v pořadu „Hovory s I. Denčevovou“, Český rozhlas

Petr Blažek

5. 11. 2013, rozhovor „Palachův předchůdce hořel a křičel: Pryč s okupanty!“ s redaktorem Janem Gazdíkem o sebeupálení Vasyla Makucha, internetový portál www.Aktualne.cz
<http://aktualne.centrum.cz/domaci/spolecnost/clanek.phtml?id=794472>

5. 11. 2013, vystoupení v dokumentu „Věra Ferbasová, Americký sen po česku“ pro cyklus „Příběhy slavných“ <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10123383458-pribehy-slavnych/413235100211006-americky-sen-po-cesku/>

6. 11. 2013, rozhovor o ÚSTR a evaluacích pro pořad „Den podle Bány Tachecí“, Český rozhlas
<http://prehovac.rozhlas.cz/audio/3001151>

17. 11. 2013 rozhovor „Nevkus, či zbabělost? Proč nás politici straší 50. léty?“ s Janem Gazdíkem o často používané frázi, internetový portál www.Aktualne.cz
<http://aktualne.centrum.cz/domaci/zivot-v-cesku/clanek.phtml?id=795497>

Jaroslav Pinkas

10. 11. 2013, rozhovor „O výuce soudobých dějin“ pro magazín Leonardo, Český rozhlas Plus

Vojtěch Ripka

17. 11. 2013, reportáž „17. listopad se na školách učí spíše okrajově“ v pořadu Události, ČT24

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/250836-17-listopad-se-na-skolach-uci-spise-okrajove/>

Jaroslav Rokoský

9. 11. 2013, rozhovor „Malá, ale naše dědictví II. republiky“ s historiky Janem Gebhartem, Lukášem Borovičkou a Petrem Zídkem, Lidové noviny

František Stárek

16. 11. 2013, rozhovor „Vracia sa obdobie normalizácie“, denník SME, Slovensko

17. 11. 2013, vystoupení v debatním pořadu k 17. listopadu, Český rozhlas PLUS

Pavel Zeman

15. 11. 2013, vystoupení „17. výročí listopadu 1939“ v odpoledních zprávách, ČT 24

Přehled příštích akcí:

- **8. 11. 2013**, kolokvium „Vztah KSČ k nekomunistickým politickým stranám v letech 1956 – 1969“, ÚSTR
- **10. – 11. 12. 2013**, mezinárodní konference „Činnost československých zpravodajských služeb v Rakousku v letech 1945 – 1989 II“, pořádaná ve spolupráci s Ludwig Boltzmann Institutem. Záštitu nad konferencí přijal velvyslanec ČR ve Vídni, velvyslanec Rakouska v Praze a rektor Masarykovy univerzity, univerzitní centrum Telč
- **2. 12. 2013**, výstava „Králové Šumavy“, která kromě osudů některých kurýrů a převaděčů reflektuje změny šumavské krajiny a osídlení, související s politickým uspořádáním po únorovém převratu v roce 1948, českobudějovická Jihočeská vědecká knihovna
- **10. 12. 2013**, výstava „Židé v gulagu“ autorů A. Hradilka a J. Dvořáka, na jejíž realizaci se kromě ÚSTR podílí též Knihovna Václava Havla a České centrum Tel Aviv, kam by měla výstava putovat v příštím roce, knihovna Václava Havla